

REFERAT FRA TENKETANK OPPLAND, Gjøvik 28. februar 2014

Tilstede: Kristin Hille Valla, Bjørn Iddberg, Bengt Fasteraune, Erik Odlo, Mari Botterud, Kjell Berge Melbybråten, Hilde Brørby Fivelsdal, Liv Solveig Alfstad, Kaia Eide Drønen, Christian Fotland, Bjørn Fauchald, Terje Kind Ulla Higdem, Edvin Straume, Sten Celius, Ivar Ødegård, Eli Blakstad

Forfall: Ottar Henriksen, Gro Lundby

Sak 1 Velkommen og innledninger

Innlegg ved Kristin Hille Valla om fylkesmannens tanker om arbeidet. Egen PowerPoint-presentasjon
Innlegg ved Bjørn Iddberg om KS' bakgrunn og tanker om arbeidet. Egen PowerPoint-presentasjon

Sak 2 Kommunestrukturprosjektet fra 2005

Innlegg ved Bjørn Fauchald om arbeidet og erfaringer med kommunestrukturprosjektet i 2005. Se vedlagt PowerPoint-presentasjon.

I presentasjonen kom han også inn på andre utredninger og prosesser som er gjennomført de siste åra, og som kan være viktig bakgrunnstoff:

- Det vanskelige dialogen – om innbyggerhøring og evaluering av forsøket på kommunesammenslutning i Valdres i 2004 (rapport nr 224 -2005, Telemarksforskning, Bolkesjø og Brandszæg)
- Å bygge en kommune – erfaringer fra fire kommunesammenslåinger (Asplan Viak og Telemarksforskning, Sunde og Brantzæg mars 2006)

Sak 3 Diskusjon om mål, framdrift og innhold

Følgende innspill kom fram i debatten:

- Oppland er ikke enhetlig. Det er store forskjeller mellom Hadeland og Nord-Gudbrandsdal. I deler av fylket vil også felles bo- og arbeidsmarkedsregioner krysse fylkesgrenser.
- Oppgavefordeling blir en viktig del av diskusjonen. I 2005 ble avklaring av oppgavefordeling etterlyst. I diskusjon om oppgavefordeling bør det diskuteres hvilke oppgaver kan overtas fra nabokommunen, staten, regional stat, fylkesmannen eller fylkeskommunen.
- KMD har nedsatt et ekspertutvalg for kommunereformen, og noen mente det var viktig å gi innspill til disse, mens det også ble stilt spørsmål om Tenketanken burde vente til ekspertutvalget la fram sin innstilling.
- Robuste kommuner må defineres, dette må ses i sammenheng med driftsoppgaver og utviklingsarbeid.
- 85% av kommunenes oppgaver er tjenester og tjenesteutvikling. Hva med samfunnsutviklingsoppgavene ? Hvordan styrke disse ? Hva med fylkeskommunens rolle om mulighetene for å drive regional utvikling blir svekket, slik de er i årets budsjett bl.a. gjennom reduksjon av post 60-midlene ?
- Det ble poengtert at det er viktig å vektlegge prosessen allerede i fase 1 . Manglende prosess vil lett føre til sentrum-periferi konflikt.

Oppsummert:

- Den foreslåtte målsetningen for arbeidet ble tiltrådt av gruppa:
Komme med konkrete forslag til prosess og innhold i kommunereformen. Sikre tett og god dialog mellom FM, kommunene, FK og regjeringsapparatet.
- Det er viktig å være med å definere rammeverket for en kommunereform.
- I vurderingene og diskusjonene er det viktig å ta hensyn til noen spesifikke utfordringer i Oppland:
 - o Svak befolkningsvekst
 - o Svak vekst i nye kompetansenæringer
 - o Mangel på tilfredsstillende infrastruktur i deler av fylket
 - o Store regionale forskjeller både i utfordringer og muligheter
 - o Areal, avstander og geografi
- Ut fra de arbeidsoppgavene som var skissert i notat fra fylkesmannen, ble det bestemt at arbeidet i første omgang konsentreres om pkt. 1, 2 og 6:
 1. *Gi innspill til regjeringens arbeid med kommuneøkonomiproposisjonen for 2015 (i løpet av februar 2014)*
 2. *Drøfte en kommunereform i Oppland. Tenketanken gjennomgår:*
 - a. *Oppgaver som kan flyttes fra nabokommunen, statlig - sentral og regional myndighet – og fylkeskommunen til kommunene. Herunder vurdering av størrelse på kommuner.*
 - b. *Hvilke andre oppgaver innenfor offentlig tjenesteproduksjon kan avbyråkratiseres, effektiviseres og evt. overføres lokalt nivå.*
 - c. *Konkretisere oppgaver som kommuner kan ta, dele på eller samarbeide om.*
 - d. *Prosess – hvordan sikre en god, forutsigbar og inkluderende prosess*
 6. *Distriktssentrene har fått et ansvar for kommunereformen fra KRD. Tenketanken etablerer kontakt med distriktssenteret og drøfter muligheten for forsøk, evt. testkommuner i Oppland. Evt. andre samarbeidsformer.*

Sak 3 Framdrift, arbeidsfordeling og møteplan

Regionrådsrepresentantene tar ansvar for å legge opp til diskusjon i regionrådene og evt formannskap og kommunestyre med utgangspunkt i pkt. 1, 2, og 6 . Se vedlagt forslag til presentasjon som kan brukes.

Christian Fotland sammen med rådmannsutvalget: «Robust kommune» definere og diskutere forutsetning. Drøfte oppgavefordeling.

Regionrådene i Nord-Gudbrandsdal og Gjøvik kartlegger de formelle samarbeidsrelasjonene (formelle: AS, IKS, § 27 og 28-1 + evt. andre) i deres region. I tillegg avtalebaserte samarbeid.

I tillegg fikk enkeltrepresentanter følgende utfordringer:

- Mari Botterud – hvilken kompetanse i kommunen er viktig for næringslivet ?
- Hilde Brørby Fivelsdal: Interkommunalt samarbeid på tvers av fylkesgrenser.
- Fylkeskommunen: Oppgavefordeling, herunder hva kan overføres til kommunen.

- Fylkesmannen: Hvilke oppgaver kan overføres til kommune.
- Edvin Straume: Prosess i region og kommuner, også i.f.t. nasjonalt nivå.
- Bjørn Fauchald: Rammene/kriteriene for en kommunereform(jfr. tvang, frivillighet, størrelse og antall).
- Bengt Fasteraune: Definere primæroppgavene til en kommune. Hvilke oppgaver må løses nærmest innbyggeren. (Midt-Gudbrandsdal v/Erik Odlo i tillegg).
- Kjell Berge Melbybråten: Hvilke forutsetninger må være på plass for oppgaveløsning i kommunene? Valdres som en testkommune.
- Liv Solveig Alfstad. Myter og påstander omkring små kontra store kommuner. Hva er god kvalitet på tjenesten og hvordan måler vi dette. Hente fram kunnskap fra prosjektet «lokal samfunns utvikling».
- Ulla Higdem sammen med Eli Blakstad lager en kort beskrivelse av generalistkommunen (her har KS laget faktaark).

Skriftlig materiale må være sekretariatet i hende senest kl. 12:00 13. februar.

Møteplan:

17. februar kl. 14:00 - 17:00, Statens Hus, Lillehammer

7. april kl. 13:00 – 16:00, Rådhuset, Gjøvik

Det er etablert en egen nettside for Tenketanken, denne vil bli oppdatert med aktuelt stoff:

<http://www.fylkesmannen.no/Oppland/Kommunal-styring/Kommunemodernisering/>